

Aan de gemeenteraad

Datum : 28 maart 2023
Zaaknummer : 146938
Contactpersoon : Esther Ruiten
Telefoonnummer : 026 377475

Onderwerp: Herijking provincie Gelderland – mogelijke gevolgen voor Rozet

Geachte voorzitter en leden,

Wij informeren u hierbij over het proces van de herijking van de provincie Gelderland op haar rol en begroting en de mogelijke gevolgen die dit kan hebben voor Rozet.

Inleiding

De afgelopen jaren zijn een zware tijd geweest voor de culturele sector. De sector had te kampen met (nauw)effecten van de coronaperiode en vervolgens met stijgende lasten in de volle breedte. Dat geldt ook voor Rozet. We zijn al enige tijd in gesprek met Rozet over haar culturele opdracht in relatie tot haar financiële positie. Zo hebben onder andere de gevolgen van coronaperiode en stijgende lasten een behoorlijke impact op de voorlopige jaarcijfers 2022; het jaar wordt afgesloten met een tekort. Dit tekort wordt opgevangen uit het Eigen Vermogen, maar daardoor worden bestemmingsreserves aangewend en komt de Eigen Vermogenspositie verder onder druk te staan. Daarnaast heeft Rozet, ondanks het maken van scherpe keuzes, net als veel andere instellingen een niet-sluitende begroting 2023 ingediend. Als het beeld bij onze culturele basis- en meerjarenvoorzieningen compleet is (o.a. definitieve jaarcijfers), bezien we welke maatregelen we kunnen treffen om instellingen te ondersteunen. Daarbij zullen we onder andere de hiervoor gereserveerde coronamiddelen inzetten.

Voor Rozet speelt tevens een andere zorgelijke ontwikkeling. Eind februari zijn we door Rozet geïnformeerd over de vragen die aan Rozet zijn gesteld in het kader van het herijkingsproces dat de provincie Gelderland eind vorig jaar in gang heeft gezet gericht op haar rol en begroting. Rozet ontvangt van de provincie een jaarlijkse subsidie van € 1.006.786,-- voor de Gelderland Bibliotheek (€ 416.684,--) en de Plus Bibliotheek (€ 590.102,--). Voor de herijking wordt naar beide subsidies gekeken. Dit kan aanzienlijke gevolgen hebben voor de dienstverlening aan de inwoners van Gelderland en Arnhem en voor de exploitatie van Rozet.

Achtergrond

Op 16 november 2022 heeft Provinciale Staten een besluit 'Keuzes voor een duurzame toekomst' genomen ([Keuzes voor een duurzame toekomst 2023 \(gelderland.nl\)](https://www.gelderland.nl/keuzes-voor-een-duurzame-toekomst-2023)). De begroting wordt vanaf nul opgebouwd en per beleidsprogramma zijn structurele middelen opgenomen. Het programma Cultuur en Erfgoed moet het met minder middelen doen: van € 30,3 naar € 26,8 miljoen. Rozet is over het herijkingsproces medio december 2022 met een algemene, procedurele brief geïnformeerd. Die zou naar

Datum: 28 maart 2023
Zaaknummer: 146938
Pagina: 2

alle door de provincie Gelderland gesubsidieerde organisaties gaan. Daarbij is niet verwezen naar achterliggende stukken noch onderbouwing.

Eind februari is door de provincie pas weer contact met Rozet gezocht en is om een spoedoverleg gevraagd. Daarbij kreeg Rozet een aantal vragen ter beantwoording om de mogelijke impact van de herijking voor de Plus Bibliotheek en Gelderland Bibliotheek te bepalen en tot een afweging te komen. De vragen betroffen de financiële consequenties, langlopende verplichtingen en de mogelijkheid om maatregelen te treffen om de gevolgen van een wijziging of het stopzetten van de provinciale subsidie met ingang van 1 januari 2024 te ondervangen, met het verzoek deze op korte termijn aan te leveren in verband met het proces bij de provincie. Er is niet gevraagd naar de maatschappelijke en publieke impact en consequenties van deze herijking voor het zogenaamde Gelders model en bibliotheeknetwerk, waarin wordt samengewerkt met de Gelderse Bibliotheken (SGB) en de provinciale ondersteuningsorganisatie voor bibliotheken in Gelderland en Overijssel, Rijnbrink. Het proces lijkt puur financieel ingestoken.

Het proces bij de provincie is als volgt. Besluitvorming door Gedeputeerde Staten is op 4 april voorzien op basis van informatie die bij instellingen is opgehaald. In de Perspectiefnota 2024 bekrachtigen Provinciale Staten dit besluit definitief waarbij ook de uitkomsten van gesprekken met partners en eventueel aanvullende inzichten meegewogen kunnen worden.

Consequenties

De subsidie voor de Gelderland Bibliotheek is gericht op de functie van de Gelderse collectie. De basis is aanschaffen (van alle nieuwe uitgaven die verschijnen over Gelderse onderwerpen), ontsluiten en bewaren. De Gelderland bibliotheek vormt samen de historische collectie van Museum Arnhem het Erfgoedcentrum in Rozet en behoort tot de openbare bibliotheek. Hier wordt het verhaal van Gelderland en Arnhem verteld vanuit beide collecties, op verschillende manieren. De subsidie van de Plusbibliotheek richt zich in de basis op de aanschaf, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van collectie van MBO+ niveau voor een zo groot mogelijk publiek in stad, Gelderland en Nederland.

De inhoudelijke consequenties voor het mogelijk wegvallen van provinciale subsidie voor beide functies zijn groot en raakt ook de kern van Rozet. Een substantieel deel van de basis van het Erfgoedcentrum kan wegvallen. Een belangrijke bron voor het Verhaal van Gelderland vervalt en wordt ook niet langer door bibliotheken verteld. Het digitaal ontsluiten van Gelderse informatie via projecten van de Koninklijke Bibliotheek zal moeten worden stopgezet, evenals het ontsluiten en digitaliseren van historische Gelderse tijdschriften. De collectie boeken voor het Interbibliothecair Leenverkeer van materiaal op MBO-, HBO- en Wetenschappelijk niveau is via Rozet niet langer toegankelijk voor de Gelderse bibliotheken en inwoners. De collecties voor Rozet en de achtergrondcollectie van Rijnbrink zijn aanvullend op elkaar. Het gebouw is op al haar verdiepingen van –1 tot 5, voor een gedeelte erfgoedcentrum, er is een groot magazijn op –1 en de provinciale collectie staat geïntegreerd door de hele collectie op 1 en 2.

Datum: 28 maart 2023
Zaaknummer: 146938
Pagina: 3

De financiële consequenties zijn ook groot. Er valt mogelijk ruim 1 miljoen euro aan subsidiegelden weg. Daardoor vervallen ook de projectgelden die Rozet nu uit fondsen of via de Koninklijke Bibliotheek ontvangt voor het digitaal ontsluiten van kostbare informatiebronnen. De vaste kosten (huisvesting en personeel) zijn niet op een andere manier door andere inkomstenbronnen op te vangen. Zoals eerder aangegeven heeft Rozet al te maken met een tekort over het jaar 2022 en een niet-sluitende begroting voor 2023. Met deze mogelijke bezuiniging er nog bovenop kan de continuïteit van Stichting Rozet in gevaar komen wat gevolgen heeft voor haar culturele en maatschappelijke opdracht in Arnhem. Dat baart ons grote zorgen.

De provinciale herijking lijkt los te worden gezien van de ontwikkeling naar de zogenaamde Robuuste Bibliotheek die staatssecretaris cultuur en Media, Gunay Uslu, eind vorig jaar in gang heeft gezet ([Kamerbrief over versterken van het stelsel van openbare bibliotheken | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)). De maatschappelijke impact van de openbare bibliotheek is groot, de bibliotheek speelt ook een belangrijke rol in het vergroten van kansengelijkheid en behoort tot de meest bezochte sociaal-culturele voorzieningen van Nederland. De staatssecretaris zet een substantieel deel van het extra cultuurbudget van het Rijk in voor het realiseren van een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in elke gemeente. Het bedrag loopt op van € 29,7 miljoen in 2023 naar € 58,7 miljoen structureel vanaf 2025. Hiermee kan de toegang tot een volwaardige bibliotheekvoorziening in elke gemeente tot een reëel perspectief worden gemaakt. Dat is een grote stap na de invoering van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in 2015 waarin de 5 wettelijke taken voor de bibliotheek zijn vastgelegd ([wetten.nl - Regeling - Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen - BWBR0035878 \(overheid.nl\)](#)), en naar de zorgplicht die met ingang van 2025 naar provincies en gemeenten komt via een wijziging Wsob waarin de taken, rollen en verantwoordelijkheden voor overheden en bibliotheken zijn beschreven. Deze zorgplicht heeft als doel dat het netwerk kwantitatief en kwalitatief in stand blijft en kan bijdragen aan lokale maatschappelijke opgaven.

We hebben de provincie aangegeven wat de mogelijke consequenties van de herijking voor Rozet kunnen zijn en we hebben voorgesteld om eerst met Rozet, Samenwerkende Gelderse Bibliotheken, Rijnbrink en gemeente Arnhem inhoudelijk het gesprek te voeren over de huidige verplichtingen in het kader van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen en over hoe de provincie met haar toekomstige zorgplicht om wil gaan.

Naast Rozet staan de volgende culturele en erfgoedorganisaties op de herijkingslijst: Poppunt Gelderland, Vereniging Gelderse podia, Filmhub Oost, Jeugdfonds sport en cultuur Gelderland, Audiovisueel archief Gelderland en Het Erfgoed Gelderland festival door coöperatie Erfgoed Gelderland. Wat betreft Poppunt Gelderland: dit heeft als doel muzikaal talent in Gelderland echt verder te helpen. Dat gebeurt door de poppodia Luxor Live (Arnhem), Doornroosje (Nijmegen), Gigant (Apeldoorn) en heel veel andere partijen. Vanuit verschillende plekken in de provincie opereren talentmakelaars die vraag en aanbod aan elkaar koppelen en poptalent helpen aan relevante informatie, activiteiten en netwerk. Dat gebeurt tot in de haarvaten van Gelderland, ook met cofinanciering van een fonds en gemeenten, een

Datum: 28 maart 2023
Zaaknummer: 146938
Pagina: 4

succesvolle formule die door de provincie zelf altijd als goed voorbeeld onder het voetlicht is gebracht. De genoemde instellingen kunnen een mogelijk stopzetten van de bijdrage niet zelf opvangen.

Tot slot, wij hechten een groot belang aan de openbare bibliotheek. Deze behoort tot de meest bezochte sociaal-culturele voorzieningen van Nederland. De culturele en maatschappelijke impact van een goed toegeruste bibliotheek is groot. Bibliotheken bieden als een plek van informatie, educatie en cultuur laagdrempelig toegang tot kunst en cultuur en hebben een belangrijke maatschappelijke functie op tal van thema's zoals leven lang ontwikkelen, laaggeletterdheid, digitale toegankelijkheid van de overheid en het bevorderen van kansengelijkheid. Deze functie heeft Rozet niet alleen in onze stad en wijken maar met de Gelderland Bibliotheek en Plus Bibliotheek ook voor alle inwoners van Gelderland. We hebben er daarom bij de provincie op aangedrongen om deze functies, die Rozet uitvoert voor heel Gelderland, te behouden.

Communicatie

De provincie Gelderland, Rozet en Luxor Live zijn geïnformeerd over deze brief.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch